

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontái”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk. Azon kereskedő hirdetéseit, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

Az ifjuság.

Sok olyan jelenséget tapasztalunk a minden napi életben, melyek arra késztetnek valósággal, hogy kétségbe essünk Magyarországon. Nem látszik olyan erőteljesnek és fejlődésre alkalmasnak, mint aminő mértékben szüksége van rá azoknak, akik 15—20 esztendő múlva örökünkbe lépnek. A mai ifjuság egészen más, mint mi voltunk, amikor könnyű szívvel és pezsgő vérral tettük magunkat túl a világ bajain. Erényei, energiája praktikusága egyaránt a mienkének mögötte látszik maradni.

Látszik, mondom. Mert ez csak látszat. A valóság az, hogy a mai ifjuságban éppen úgy meg-

van a jóra és az erő kifejtésére való anyag mint bennünk volt meg, csak hogy most egészen más formákban, a régiéktől teljesen elütő külsőségekben nyilatkozik meg. A korszellem gyökeresen átalakult 20 év alatt más lett a világnézet s a mai ifjuság, melyet mi, a régiékek neveltünk, nem tud kellő biztonsággal beleilleszkedni új helyzetébe, midőn kikerül az életbe. Mert a szülőktől és az iskolában is egészen más formában hirdették neki az élet ígét, mint hirdeti az élet. Naiv gondatlanságban neveltük fel gyermekeinket s midőn kikerülnek a világba, idegen nekik minden s nem tudnak helyzetük magaslatára emelkedni. Ezért szögletesek, esetlenek, nem élelmesekek, esztendők kellenek hozzá, míg le tudják vetkőzni a szülői házból és az iskolában elsajátított ósdi és impraktikus vonásokat.

A jövő generáció már nem lesz ilyen. Az ifjuság, mely 20 esztendő múlva fog felkerülni az élet harcmezéjébe, már a szülői házból és az iskolából fogja magával hozni mind azokat a fegy-

vereket, melyekre szüksége van, hogy megélhessen és a tisztesség útján maradhasson.

Most és már évek óta állandóan panaszkodnunk kell amiatt, hogy nem modernül nevelik az iskolában. A szülők mindenképpen uri hajlamokat, a többi embertől való megkülönböztetés öntudatát csöpögtetik a gyermek fogékony lelkébe, az iskolákban pedig elfogult lateinereket és nyárspolgárokat nevelnek belőlük. Holott az előjogok ideje lejárt s a lateiner filiszterek amellet, hogy komikusak, improduktivak, nem bírnak boldogulni. Elmaradnak a világtól, a mely nem törődik velük és szaporítják a nyomorsága miatt mind hangosabban kesergő kishivatalnok-állományt.

Ez így nem maradhat; mert ha a bajon nem segítünk, nemzeti csapás lesz belőle. A hogy a modern élet diktál, úgy kell nevelni az ifjuságot. Ki kell küszöbölni az iskolákból az ósdi tudományokat, melyeknek a diák soha nem fogja hasznát venni, ha csak tudós nem lesz belőle. Elsősorban meg kell szabadítani

TÁRCA.

Kirandulás Fiuméba.

Irta: **Krix Krax.**
(Folytatás.)

— Boesánat, kedves kartársak, kezdém a beszédet, az ösmerkedési estély meg volt ugyan a „Kasch”-nál, de azért mi még se ösmerjük egymást. Én Krix Krax vagyok, tanításon kívüli mesterségem: a „Torontái Közlöny” nek és más hét lapnak felesegó ripo riere vagyok.

Csak a két „mama” mondotta hal-kan „örvendünk”, az aranyos Anuska picipiros szájaeskáját az ablaküveghez nyomta, hogy elyomhassa a kebléből feltörő kacagást, a komoly Hedvig méltóságteljesen ajkaiba harapott, a szemben ülő Amália pedig szemérmesen lesüté szemeit, mintha apáca lett volna. — Láttam, mindenkinek küzdelmébe került a nevetés elfojtása, de a hamis Anuska nem tarthatta sokáig, s így szólt:

— Ugyan már hogyan lehet magyar embernek ilyen esüf neve? valóságos pozsonyi Kraxelhuber. Ugy-e, ez magának nem igazi neve?

— Ké . . ké — ké — rem nagysád, itt a keresztlevel — zsebemben.

— Ha van is, ha nincs is, nem hiszem. Krix Krax, Piff, Paff — ez nem ember név. Maga felültet minket; maga

riporter, tehát sokat füllent. Talán nem is tanító?

— Aranyos Annuska, kegyed valóságos diplomata; nagyon szellemes „kartárs”.

És megkezdődött egy soha el nem felejthető ösmeretség és társalgás, s nem sokára oly ösmerések, oly bizalmasak lettünk, mintha évek óta ismernők egymást, vagy akár rokoni kötelékek fűznének össze. Igaz, kartársak és rokon érzelműek közt hamar fejlődik a barátság. Édes csövegés, vig kacagás közt repülve repült az idő és a — vonat! A szakaszok lámpái kigyuladtak. Este lett.

— Gyermekek, vacsoráljunk, szólt a „kis mama”, ki felügyeletet és joghatóságot gyakorolt az egész társaság fölött.

— Igen, igen, vacsoráljunk, volt az általános helyeslés, s legott tíz kéz nyult jobbra balra büröndök, — éléstár, — és különféle palaekokért, s pár perc múlva gazdagon terített asztal állt előttünk. Duzzadó házi kenyér, magyar sonka, a sódarok több faja, sajt, gyümölcs, kognak, és Rohonczy-féle finom dinya pálinka, fehér és vörös bor és gieszhüblí forrásvíz, fényes kések, tiszta asztal kendők. Nos, ez nem vagonba, de uri asztalra illő gazdag buffet. — Én is ott vacsoráltam, mondhatom, izletes, kedves vacsora volt, kedvesebb, élvezetesebb, mint sok drága bankett. Kézről-kézre járt a telt pohár. Annuska nem fukarkodott a kínálatással; a „kis mama” pedig örvendett, hogy oly iszonyu pusztítás esett ételben, italban.

Az a magyar háziasszony hagyományos tulajdonsága, örvend, ha főzte, eledele fogy.

Mint koborló szellem bandukoltam az éjjeli órákban vissza a rég elfelejtett „nagy kényelem”-be. Ettől irtóztam! A véletlen megmentett. Üres szakaszt találtam. Végig nyújtóztam a puha pamlagon, s csak akkor ébredtem föl, midőn Martin bátyám ugyancsak cibálta lábaimat, jelentve hogy a „nevető kompánia” finom „papramorgóra” vár.

— Angyali hangok, mondtam félálmosan, és rohantam kifelé, hogy kedves Martin bátyámat majd elgázoltam.

Álmos és ásitózó kartársakkal találkoztam, kik a „jól, rosszul” töltött éj után a reggel és a vidék szépségében akarak gyönyörködni. A nap nem bírt kibontakozni a sűrű fellegek közül, melyek most is ugyancsak szórták az áldást nagy cseppekben. Kétségbe ejtő helyzet, de én kaveset törődtem vele, rohantam, már t. i. a mennyire a folyósón nyújtózkodó akadályok engedték, a „mentő kompánia” felé. Vonzott a finom „papramorgó”, na még más valami is. Talán az Annuska igéző mosolya, tudom is én, elég az, hogy vonzott valami, lehet, hogy Amália szerelmes pillantása is. Ki tudná?!

— Maga balek, hol késik oly soká, mondá a mosolygó kis Annuska, felém nyujtva a Gida-féle finom eszencel töltött üvegecskét; mi már reggeliztünk, és maga még mindig alszik, vagy talán már hűtlen is lett?

— Ez jobb, mondá komoly méltó-

iskoláinkat a holt nyelvektől, melyeket nyolcz esztendei keserves magolás után úgy sem tudnak elsajátítani a tanulóval. A matematikából és fizikából csak arra tanítsák a tanár urak a tanulókat, a mit ők maguk is értenek. A többit dobják el. Ne használják a mogorva szobatudósok tankönyveit, melyek olyan nyelven vannak megírva, hogy sokszor művészzel párosult munka kell hozzá, hogy az ember egy-egy mondat értelmét kitalálja. Dobják el az olyan történeti tankönyveket, melyeket szereplő politikusok, mérges sovínisták vagy felekezeti elkülönítést hirdető emberek írtak. Ezeknek az uraknak történeti művei egytől egyig hazugak, mert minden historiai eseménybe belekeverik a maguk egyéni elfogultságát és politikai tendenciáját. E sorok írója, ha végig lapozza a magyar középiskolákban használatos történeti könyveket, fölháborodik, annyi bennük a szemérmetlen hazugság. Olyan könyvek kellenek ma, melyben az igazságot hirdetik, mert középkorból ránk maradt üres frázisok nyüge alól már felszabadult a világ.

Ne tömjük tele a szépért lelkesülő ifjúság fejét. Virág Benedekkel és Berzsenyi Dániel-ekkel. Jó hazafiak és jó poéták voltak ők, de nem szolgáltak rá, hogy többet foglalkozzunk velük, mint a mennyi érdemük van rá. A zengzetes hexameterek és saphoi versszakok helyett ismertesük meg a diáksággal a külföld műremekeit, valamint a modern magyar s külföldi nagy írók munkáit. Ezekből tanulnak fino-

sággal Hedvig, reám nézve parázs szemével, felém nyújtva a kognakos üveget.

Szerencse, hogy két kezem van, mind a két üveget elfogadtam, s így szent leve a béke, különben baj lehetett volna; hiszen kedves elnökünk máris beszélt holmi ujjabkori trójai háborúról.

Kedves Poldi néni elbeszélte, hogy mily pompás ágyat hevenyésztek, s mily jól és kellemesen aludtak, csak Amália kartárs sóhajtott nagyokat, és gyakran, talán nem is aludt.

— Csak nem reám látszott gondolni? Amáli fülig elpirult, s úgy tett mint ha nem hallotta volna.

Vonattunk vígan haladt a Száva mentén, Pozsegavármegye területén. Bájjos egy vidék ez. Itt már volt látni való. Gyönyörű tájképek, remek természeti szépségek, percenkint változó, meglepő bájjos képek, dus erdőkkel fedett mérsékelt magasságu hegyek; majd a Papuk hegység gyönyörű vízmedencéi csillognak. Az egész vidék nem vadregényes égigérő havasokkal, karsu fenyvesekkel, hanem szelidebb, kedvesebb, jobbra-balra csupa tölgy, cser- és bükkerdők. A szelidebb hajlásokon már a kultura nyomai, szőlő és gyümölcsfák is látszanak. Ezt a vidéket a romaiak „arany völgy” nek, vallis aurea, nevezték.

Szépnek szép ez a vidék, de mégis alig ha „arany völgy”, mert oda nemcsak bükk-, cser- és szilvafa kell, hanem Istennek más áldása is, aranybánya, piros buza stb. ami pedig itt nincsen.

A vidék szemlélése és vig csevegés közt robogtunk be Sunja állomására,

mult izlést és felvilágosodottságot.

És a főtárgyak között foglaljon helyet a testgyakorlat. Minden nap tornásson és vivjon az ifjúság. Nézzük Amerikát vagy Angliát! Nemzeti ünnepként üli meg az egész nép, amikor néhány tanintézet ifjúsága tornaversenyre sereglik össze. Ott már meggyőződött róla minden tényező, hogy tetterős férfiak csak edzett, erős izomzatú fiatal emberekből válnak.

És vezessük be az iskolába a praktikus tudományoknak praktikus módon való tanítását. Nyelveket, földrajzot, ethnografiát, közigazgatási és kereskedelmi törvényeket, művészettörténetet és kritikát tanítsanak, inkább élő szóval, mint könyvekből. Mind ezeket tudnia kell a modern művelt embernek, ha társaságban akar forogni s érvényesülni óhajt.

Csodálatos! Egyben elértük, sőt talán túl is haladtuk a külföldet a modern nevelés tekintetében. S ez a leánynevelés. A folyton szaporodó magasabb nőiskolák évről évre hatványozott számban produkálják a kenyérkereső pályákra képesített leányokat, Manapság, ha egy polgári középvagyoni családban kétónél több leánygyermek van, azokat okvetlenül kenyérkeresetre oktatják ki. Hivatalok és tanszékek egyaránt elvannak már árasztva nőkkel, akik kétségbe ejtő kicsiny fizetésért dolgoznak. Nagy baj ám ez, mert előlünk, férfiak elől, elveszik a kenyeret. Ha ez így tart, néhány esztendő múlva olyan elkecsereedett kenyérharez fejlődhetik ki férfi és nő között, mely társadalmunk meg-

30 perc pihenés, reggeli. — Futó lépésben rohantuk meg a vendéglőt, a ki örvendett annyi éhes vendég látására és a „lift” ugyancsak adta fölfelé a nagy porció kávé.

De minő kávé! Itthon még a kis cica se adná a jó házi asszony. No, de ott is maradt az, pedig 56 fillér (28 kr.) volt az ára a kávénak gúnyolt lőrésnek — Boszankodva hagytam el a híres „vendéglőt”, és a hamis Makai Iluska jót kacagott bosszankodásom fölött; de azért nem hívott meg reggelire. Én pedig csupa halálból megmagyarítam e derék falu nevet, mondván: legyen a te neved „Csúnya.”

És ballagtunk, azaz repültünk tovább — éhesen. Kereszturi Juliska velem együtt haragudott; csak a jószívű Annuska szánakodott „balsorsom” fölött. Én pedig előkeresve élelétáramat, alaposan beregeliztem. Most meg én nevettem éhező és nem éhező kartársaimat.

Átrepülve Zrinjka Gora vidékén, méltóságteljesen berobogtunk híres Sziszek várába, a hol a Kulpa az öreg Szávával ölelkezik, s egybeolvad, mint gyermek édes anyjával.

Sziszek híres város volt hajdan, most is az. Vén város, már Krisztus előtt szepelt, volt erős vára, mely sok véres csatát szenvedett át; jártak itt rómaiak, hunok, kunok, török, tatár- és mi; többszörös város, u. m. hercegi város, székváros, püspöki város, stb. Ez régi híressége, — mostani pedig abban áll, hogy magyar újságot nem lehetett kapni.

(Folytatása következik.)

ingására vezethet. A nő kenyérszerzése már is olyan problémává nőtte ki magát, melynek megoldása kell, hogy égetően sürgős feladatát képezze első sorban a törvényhozásnak. Valami helyes modus vivendit kell megalkotni, különben teljesen megváltozik a magyar nő helyzete, melyben a haza fennállása óta oly kitünően teljesítette hivatását.

Igy vagyunk mi magyarok. A jó és hasznos reformot nem igen, vagy csak nagyon lassan veszük át a külföldtől, de a helytelenségekben és túlzásokban annál hűségesebben és gyorsabban haladunk a nyomában.

Erdősi Dezső.

Hazafias délvidéki svábaink.

A magyarság aklimatizáló ereje, átalakító melegsége talán egy nemzetiséggel szemben sem jut annyira kifejezésre, mint a némettel. Eltekintve néhány Szebenből irányított s szász zoldséggel megtömött fejű embertől, a németek kitűnő hazafiak és megragadnak minden alkalmat, amikor ennek a bizonyítása válik szükségessé.

Talán van abban is valami, hogy épen Szeged közelsége szüli azt az egészséges áramlatot, amely Torontál vármegye hazafias németeinek vált buzditójává. Olyan derék népet keveset találni az országban, mint amilyen ez. Tudásvágya, ambíciója kiterjed mindenre. Az egyszerű földmivelő, akit életkörülménye az eke szarva mellé kényszerített, azért izzad verejtékét, hogy a fiából tanult ember legyen. Nem az urhatnamság vágya ez, hanem a tanultsága. S eredménye, hogy a torontáli nemzetiségek közül egyik sem formálódott annyira az intelligenciához s a magyarsághoz, mint a németiség.

Bogáros, Gyertyámos, Lovrin községek vetekednek egymással s csaknem napról-napra dokumentálják a kultura iránti vonalmukat, tiszta, józan életfelfogásukat, de mindenek fölött hazafiasságukat.

Bogáros csak a közeli napokban rendezett olyan ünnepet, amely ország-szerte dicséretet vont maga után. A parasztság, a bogárosi német parasztszülöktől származott tanult elemek gyűltek egybe mintegy százan, s hazafias örömtől duzzadt minden kebel, mikor végigtekintett azon a diszes gárdán, amely papokból (nem egy piros czingulusos), mérnökökből, orvosokból, ügyvédek, tanárokból, tanítókból s a társadalom számos másnemű kiváló eleméből állott. Ott volt valamennyi, mind német parasztgyerek, de rendíthetlen hazafi, aki büszkén hangoztatja, hogy magyar s kész ennek a szent szónak bármely pillanatban megfelelni.

Ott van a többi község is sorjába, tele tanult elemmel. Ott, Szegeden szivta magában azt a levegőt, amely jelenleg is fenntartja. Ott tanulta meg, mint gagyogó gyerek nemzeti nyelvünket s innen szedte magához azokat a tulajdonságokat, melyek dicsőségére szolgálnak immár neki is, a hazának is. A kultura minden fegyverével küzd a

torontáli németség az érvényesülés érdekében az immár négyre szaporodott torontáli konviktussal.

Röser Ádám, Gyertyámos község derék polgára adott először látható formát ennek a magyarosodási törökvesznek; az ő áldozatkészsége teremtette meg a tudni és tanulni vágyók számára Szegeden a „Gyertyámosi konviktust”, amely diadalmasan vezet immár a többiek között. Szegény gyermekek kerülnek ide, akik nem képesek maguk erejéből megküzdeni az étellel, annak ezernyi körülményével. S itt, az Alföld metropolisában, hol tiszta nemzeti érzés lüktet minden téren, magukba szívják a hazafiságot, magyarokká lesznek gondolkodásukban is.

Röser Ádám hatása alatt lépett erősebb akcióba a „Gyertyámosi magyar nyelvterjesztő egyesület” is, mely tavaly leányok számára nyitott Szegeden konviktust, bizonyítására, hogy nem elég, ha csak fiaink lesznek magyarokká, mert a nemzeti boldogulás az anyatej szivásánál kezdődik s ha derék honleányaink, anyáink lesznek a németek között is, csak akkor virul föl a nemzet! Az első szó, amit kiejt a gyermek, legyen magyar, s hallja ezt az édes anya ajkáról.

A siker fokozta a nyelvterjesztő egyesületben a kedvet, úgy, hogy az idén, most szeptemberben már megnyílt a fiu-konviktus is. Ez a negyedik torontáli sváb konviktus, mert hiszen itt van a „Délvidéki földművelők gazdasági egyesületének” ismert kitűnő nagy internátusa is, amely méltán sorakozik a többi közé s ugyanabban a szellemben működik.

Számszerint véve a Gyertyámosi Röser-féle konviktusban ellátást nyer 136, a délvidéki földművelők gazdasági egyesületének konviktusában 156, a gyertyámosi magyar nyelvterjesztő egyesület fiu-intézetében 70, a leány-intézetében pedig 25 német tanulót.

Összesen tehát 369 torontáli gyermek, de ez még nem az egész létszám, mert százakra megy azoknak a száma, akiket nem lehet belevonni az eddigi szűk keretbe s magánházaiknál nyernek ellátást.

Végtére azonban azok is itt vannak Szegeden s épp úgy közelednek hozzánk, mint a többiek, akik magánosok és egyesületek jószívűsége, hazafias felbuzdulása folytán jönnek közenk magyar szóra, magyar érzés tanulására.

Dicséretet, hálát érdemel valamennyi. Ugy aki megadja a módot, mint az, aki megragadja az alkalmat s diadalra segíti jutni a nemzeti kultúránkat.

HIREK.

Torontálvármegye törvényhatósága 27-én tartott rendkívüli közgyűlésében a m. kir. földművelésügyi miniszternek az 1900. évi XVII. t.-cz. életbeléptetése tárgyában, a következő határozatot hozta: I. Az állatorvosi közszolgálat megközelítőleg pontos ellátásához ezen vármegye területén — 16 járási és 1 törvényhatósági m. kir. állatorvos alkalmazása szükségesnek mondatik

ki és pedig alábbi beosztás szerint: 1. Az alibunár székhelylyel a járáshoz tartozó 10 községgel (u. m. Alibunár, Dobricza, Ferdinándfalva, Ilánca, Kevi-Szóllós, Kis-Margitta, Román-Petre, Sándorfalva, Számos, Végszentmihály. 2. Az antalfalvi járásban Antalfalva székhelylyel a járáshoz tartozó 13 községgel. 3. A bánlakai járásban Bánlak székhelylyel a járáshoz tartozó 17 községgel. 4. A esenei járásban Csene székhelylyel a járáshoz tartozó 17 községgel. 5. A módosi járásban Módos székhelylyel a járáshoz tartozó 19 községgel. 6. A nagyszentmiklósi járásban Nagyszent-Miklós székhelylyel a járáshoz tartozó 17 községgel. 7. A nagyikindai járásban N.-Kikinda székhelylyel a járáshoz tartozó 10 községgel. 8. Pancsovai járásban Pancsova székhelylyel a járáshoz tartozó 13 községgel. 9. A párdányi járásban Párdány székhelylyel a járáshoz tartozó 14 községgel. 10. A perjámosi járásban Perjámos székhelylyel a járáshoz tartozó 11 községgel. 11. A törökbeesei járásban Török-Becse székhelylyel a járáshoz tartozó 8 községgel. 12. A zombolyai járásban Zombolya székhelylyel a járáshoz tartozó 18 községgel. 13. nagybecskereki járásban Nagybecskerek székhelylyel Szerb-Aradácz Tót-Aradácz, Szerb-Elementér, Német-Elementér, Román-Écska, Német-Écska, Lukácsfalva, Torontál-Erzsébetlak, Perlasz és Rudolfsgrád (10 községgel) 14. A nagybecskereki járásban Béga-Szent-György, székhelylyel Béga-Szent-György, Nagy-Torák, Kis-Torák, Rogendorf, Ittvárnok, Jankahid, M.-Szent-Mihály, Klekk, Lázárföld, Katalinfalva, Zsigmondfalva, Orlovát és Bótos (14 községgel.) 15. A török-kanizsai járásban Török-Kanizsa székhelylyel Török-Kanizsa, Torontál-Józseffalva, Szánád, Csóka, Monostor, Tisza-Szent-Miklós, Jázova, Feketetó, Egyházaskér, Oroszlámos (10 községgel.) 16. A török-kanizsai járásban Deszk székhelylyel Szőregh, Deszk Klárafalva, Ó-Szent-Iván, Uj-Szent-Iván, Gyála, Szerb-Keresztur, Ó-Béba, Majdán, Kübekháza, Rábé (12 községgel.) 17. Törvényhatósági m. kir. állatorvos Nagybecskerek székhelylyel. A nagybecskereki járási s ezzel kapcsolatban a nagybecskereki városi, nagyikindai járási s ezzel kapcsolatban a nagyikinda városi, a pancsovai járási s ezzel kapcsolatban a pancsovai városi I-ső foku hatósági, valamint a vármegyei törvényhatósági s ezzel kapcsolatban a pancsovai városi törvényhatósági m. kir. állatorvosokra nézve itt javasolt beosztást azzal kell ideiglenes jellegűnek kijelenteni hogy a viszonyok jobbra fordultával az állások külön választandók lesznek s a városok I foku hatóságai, valamint a két törvényhatóság önálló szakközvegekkel lesz-ellátandók. Miután a miniszteri leirat az I és II. foku hatóságok és a m. kir. állatorvosok között szorosabb kapcsolatot s illetve nagyobb közvetlenséget kíván létesíteni s ennek első feltételét abban jelöli meg, hogy úgy az I. mint a II. foku hatóságok mellé beosztandó m. kir. állatorvosok az illető hatóságok hivatalában nyernek elhelyezést, kimondja a törvényhatósági bizottság, hogy úgy a törvényhatósági, mint a járási m. kir. állami állatorvosok a közigazgatási hivatalos helyiségekben elhelyezést nyerhetnek.

A nagy-becskereki közigazgatási tanfolyamon. Csütörtökön értek véget a beiratások. Összesen 106 hallgatót vet-

tek föl. Az ünnepélyes megnyitás is megtörtént — mint nagybecskereki tudósítónk sürgönyzi — és a tanári testület a tanfolyamhallgatókkal együtt Veni sancte-ra gyülekezett a római katolikus templomban. Ezután az előadói kar, a hallgatók és a hatóságok képviselői a polgari iskola dísztermébe vonultak, a hol legelsőbbben Rónay Jenő főispán mondott talpraesett megnyitó-beszédet, jelezvén benne, hogy az eddigelé a hazában egyetlen hasonló tanfolyam, a melyet Torontálmegye közönsége létesített és tartott fenn, a mai napon államivá alakult át. Utána dr. Végh Lajos, városi tisztviselő, a tanfolyama igazgatója beszélt a közigazgatási tanfolyamok jelentőségéről és a tanítás irányelveiről. Végül Szilágyi Alber megyei tb. főjegyző, a tanfolyam tehetséges tanára, magvas beszédet mondott a modern jegyző feladatairól, a mely sok gyakorlati eszmét pendít meg olyan alapos készülségre valló tapintattal, hogy már csak ujszerűségénél fogva is föl fogja kelteni az illetékes körök figyelmét. A főispán berekesztő szavai után az ünnepség véget ért s az előadások még aznap délután 5 órakor kezdetüket vették.

A Nagy-Kikindai r. kat. templom építési egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Főgondnoki látogatás. Mint lapunk legutóbbi számában jeleztük *gróf Ráday Gedeon*, a békés-bánati ref. egyházak főkurátora f. hó 6 án meglátogatta a helybeli református egyházat. A hitbuzgó főúr örömmel konstataulta a kisdéd egyház anyagi és szellemi téren való gyarapodását. Az egyháztagnak a főgondnok tiszteletére a kaszinó dísztermében villásreggelire gyűltek össze, s csak magunknak hizelgünk vele, midőn elmondjuk, hogy a Stampfel és társa kitűnő konyhájából kikerült menüről a főúr és a jelen volt egyházpresbiterek a leghizelgőbb elismeréssel nyilatkoztak. A főgondnok innen a ref. egyház meglátogatására a déli gyorsvonattal Nagybecskerekre utazott.

Erzsébet királyné emléke. Boldogult Erzsébet királynénk a mi felejtethetlen nagyasszonyunk tragikus halálának hétfőn lesz az évforduló napja. A gyásznapot városunk közönsége is kegyeletes módon üli meg. Valamennyi egyház templomában gyászisteniszteleteket tartanak, az elemi iskolákban pedig az előadások szünetelnek.

Három új püspökség. A román szentszék elhatározta, hogy megkeresi az egyház kongresszust, miszerint Magyarországon és Erdélyben három új gör. kel. román püspöki széket rendeztesítsen. Az egyik püspöki székhelyt Temesvárra tervezik.

Öngyilkosság. *Fischer Lipót* az országos tárházak nagybecskereki fiókjának igazgatója főbe lőtte magát. Az öngyilkost dúsgazdag embernek hitte mindenki és öngyilkossága nagy feltűnést keltett.

V. H. O. Sz. A Videki Hirlapírók országos szövetségének felügyelő bizottsága csütörtök délután tartotta meg ülését Szegeden. A felügyelő bizottság ez ülésben újból megválasztott, mi-

után három évi mandátuma lejárt. A szövetség vagyona: 72,826 kor. 83 fill. Ebből a nyugdíjalapé: 39,506 kor. 48 fill. a segélyalapé: 18,391 kor. 43 fill. Az elmúlt félévben a szövetségnek tiszta jövedelme volt 5172 kor. 06 fill.

Vissza adott szerződés. A felső torontali ármentesítő-társulat a város tól megvenni szándékolt földekre vonatkozó adásvételi szerződést megküldte a hatóságnak. A szerződést a gazdasági ügyosztály a tanács elé terjesztette, mivel azonban annak 4-ik pontja helytelen, mert a közgyűlés ide vonatkozó határozatától eltér, visszaküldik a társulatnak, megfelelő kiigazítás végett.

Véres verekedés. Melencéről írják lapunknak, hogy Grásin János és Kelyácski Ráda barátságban egymás mellett ülve itták a pálinkát egy ottani koreszmában s közben politizáltak. Beszélgetésük közben áttértek a szerb király házasságára is, melyet Grásin helyeselt, míg Kelyácski rosszalta Sándor király eljárását. E fölött azután összekaptak olyannyira, hogy Grásin egy három ágú vasvillával hasba szurta Kelyácskit, miután már sehogysem tudta szóval a maga részére megnyerni.

Volt-e már ma fel pofozva? Ezzel a különös kérdéssel fordult a minap Sztarcsev Pája mokrini fiatal szerb legény Raczkov Illéshez a ki az ottani szerb templom udvarán este tájt egy padon harmad magával kényelmesen cigarettázott. Még nem volt a rövid, de gyanutlan válasz, mire Sztarcsev úgy ütötte pofon Raczkovot, hogy a cigaretta csakugy repült a szájából. Erre összegabajodott a két legény a másik kettő meg futásnak eredt és fojtogatták egymást, miközben Sztarcsev kést rántott elő és hasba szurta vele Raczkovot akit később vérében találtak fel a templom udvarán.

A népszámlálás. Tíz időszak után az idej esztendő végén ismét meg fogják számlálni Magyarország lakosságát. Az 1899. évi negyvenharmadik törvényeikk rendeli el a népszámlálást, a melynek végrehajtás dolgában a kereskedelmi miniszter a törvényhatóságokhoz kimerítő rendeletet küldött. E rendelet közlését a hivatalos lap mai számában kezdte meg.

A miniszteri rendelet első sorban hangoztatja a népszámlálás fontosságát, majd a hatóságokat harmonikus együttműködésre szólítja s figyelmezteti őket, hogy a számláló biztosokat helyesen jelöljék ki. Az általános utasítások szerint a népszámlálásnál a Gergely-naptár szerint 1900 december 31-ének éjféli órájáig terjedő időt veszik alapul. Az általános népszámlálás tehát tíz napig tart; ezzel egyidőben összirják a köz- és magán-épületeket, a lakásokat, a kisipar körébe tartozó iparüzemek felszereléseit és számba veszik e termelő viszonyokat. Mindezt a törvényhatóság első tisztviselőjének és a járás főszolgabirójának felügyelete alatt részint a városi hatóság vagy községi elöljáróság, részint a számláló kerületek szerint e célra alkalmazott számláló-biztos végzi. A népszámlálásra és a vele kapcsolatos adatgyűjtésre négyféle fölvételi lapot készítenek. A számláló lapon a jelenlevő népességet veszik egyenkint számba s összeírják rajta a kisipari üzem felszerelését és termelő viszonyát, A házi gyűjtő-iven az

épületeket írják össze, a bennlakókról számszerű kimutatást adnak s a lakásból távollévőket is névszerint följegyzik. A községi vagy városi gyűjtőiven az egy községben vagy városban kiállított házi gyűjtőiven és számláló lapok fontosabb adatait foglalják össze utca és házszám szerint. Végül a negyedik forma a járási összesítő iv, a melyen az egy járáshoz tartozó községi gyűjtőivek eredményét adják össze. A számláló lapot a családfő vagy helyettese tölti ki, ha azonban ez nem lehetséges, akkor a számláló biztosra marad e föladat. A községi gyűjtőivet mindig biztos tölti ki, míg a járás ivét a főszolgabíró kezeli. A számláló kerületbe szabály szerint háromszáznál kevesebb és nyolc száznál több lakos nem juthat. A rendelet ezután a számlálóbiztosok kijelölésére és díjazására vonatkozó utasításokat tartalmaz.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara esütörtökön, f. hó 6 án d. u. 3 órakor rendes közös ülést tart a következő tárgysorozattal: Elnöki jelentés. Titkári jelentés. A kereskedelemügyi kir. miniszter leirata Bálincz község piaci helypénz díjszabályzata ügyében. Ugyanazon kir. miniszter leirata Károlyfalva községnek házalást tiltó szabályrendelete tárgyában. Ugyanazon kir. miniszter leirata a moslékszén vámosztályozása és ipari használhatósága tárgyában. Ugyanazon kir. miniszter leirata az iparnak kataszteri nyilvántartása ügyében. Ugyanazon kir. miniszter leirata a kamarai illetékezelés ügyének egyöntetű szabályozása tárgyában. Ugyanazon kir. miniszter leirata Uj-Moldova község vásári helypénzszabályzatának ügyében. Ugyanazon kir. miniszter leirata Kükékháza község hetivásár engedélyezése iránti kérvénye tárgyában. Bene Albert (Budapest) művirág ipari szakiskoláját a kamara figyelmébe ajánlja. A miskolczi iparpártolási akció ügyében. A begai járás szolgabirói hivatalának átirata Bálincz községnek országos vásár engedélyezése iránti kérvénye tárgyában. Torontai vármegye közigazgatási bizottságának a Kis-Zombor és Makó közti Maroshid vámdíja tárgyában. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a kisiparnak a hadsereg ruhászati cikkeinek szállításában való részvételére tárgyában.

Lólopás. Nagy-Jécsán, mint levelezőnk írja f. hó 4-én viradóra özv. Reiter Jánosné két lovát az istállóból ismeretlen tettesek ellopták.

Az egyházmegyei tanfelügyelő. Engels János dr. kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő súlyos betegségéből felépült, s a legközelebb megkezdni hivatalos körútját a r. kath. iskoláknál.

Féltékeny. Mulatságos jelente jászódott le a minap a rendőrkapitányság előtt. Bajnok János 66 éves öreg embert elhagyta az asszonya, a kívül csak úgy állt össze aki ugyan szintén tul volt már a hatvan éven és egyik lábára bicegett is még is, talált magának egy „más tisztelőt.“ A hűlen asszony lakására rontott az öreg Bajnok s először az ablakokat verte be, azután a szobában tört össze mindent, ami a keze ügyébe esett. Ezért került a rendőrkapitány elé. Lehorgasztott föl hallgatta az öreg a rendőrkapitány dorgáló szavait hogy: hogyan követ-

hetett el olyasmit öreg emberletére, a mi egy szerelmes suhancnak is csak szögyenére válna. — Nem tehetek róla — szölt az öreg sohajtva, mikor olyan nagyon féltékeny vagyok.

Iskolatársak találkozója. Vásárhelyi Dániel helybeli törvényszéki bíró a lapok útján értesíti volt iskolatársait, kik vele Késmárkon 1870-ben érettségi vizsgát tettek, hogy harminc éves találkozásuk szeptember 9-én delelőtt kilenc órakor lesz a késmárki ág. ev. liceumban.

A zóna-tarifa reformja. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a jelenleg érvényben levő zóna-díjszabást megváltoztatta. A reformált tarifának ez évi július 1-én kellett volna érvénybe lépnie, de pénzügyi aggodalmak merültek föl az iránt, hogy az állam az új tarifánál néhány milliót veszteni fog. Mert a díjszabásban a vidék nagyobb városai nem emelkednek ki mint központok, a hol pedig épp úgy összpontosul minden, mint az ország fővárosában. Ezt pedig a szomszédos forgalmak rendezése által kellett volna helyrehozni. A miniszteriumban tervbe vették a zónáknak, egygyel való megszorítását is. Így a vonalszakaszokat tizenöt-re emelik. A munkálatok már folynak s előreláthatólag az új rendszer november 1-én fog életbe lépni.

A csoda. Korunk a pozitivizmus kora, nem hisz a természetfölötti dolgokban és a század szelene, mely a merő tagadáshoz hajlik, még a lehetőség létezését is tagadja. De megtörténik néha, hogy meg kell hajolnunk a bizonyítékok sulya alatt. Így van ez az alább megirt esetben, melyet egy orvos valóságos csodának mond. A tanu előkelő állása elég biztosíték az eset valódiságáért.

— Egy betegem, egy fiatal asszony — így írja Verdiere dr. ur (Bertincourtban, Pas-de Calais, Franciaország — nagy vérszegénységben szenvedett és állapotja halálos véggel fenyegetődött. Zöldes színbe játszó sápadtság volt az arán, lélekezete elállt, legkisebb mozdulat után szivdobogást kapott szóval észre lehetett nála valami mindazokat, ilyen veszedelmes betegségnél szokásos jeleket, melyek a beteg vagy gyengeségét bizonyítják. Látván, hogy veszteni való idő nincsen, rögtön a dr. Williams Pink pilulái sápadt személynéknél gyógyítószert rendeltem melyeknek erősítő és gyógyító hatását ismertem. És ime, valóságos csoda történt. Betegem, bár még csak a gyógyulás elején van, egészen megváltozott és most természetesen teljes felgyógyulásáig folytatni fogja a pilulák bevitelét. Felhatalmazom, hogy levelemet tetszése szerint felhasználhassa, mert a Pink-pilulákat gyakran rendeltem betegeimnek.

Egy orvos ilyen tanusági tétele fölőlségessé tesz minden bővebb magyarázatát. Ez a levél Gablin és társa céghez, a Dr. Williams Pink pilulái készítőjének van címezve. A Pink-pilulák kintinó erősítőszert megadja a gyengének az erőt és nem ártalmas még a legzsengőbb szervezetenek sem.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktára: TÖRÖK JOSEF gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

„Az egészség a legdrágább kincs“
Ha csak ezt mindig tekintetbe is vennők! Hány ember küzködik élete legnagyobb részében, hogy végső napjait nyugalomban tölthesse. Amde a munkakép-telességgel rendszerint a test élvezetkép-telensége is beáll. Nem volna-e akkor tanácsosabb az egészséggel takarékoskodni, hogy a nyugalom napjaira azt fogékonyképesen és erőteljesen fentart-hassuk? Egyszerű és természetes táplálkozási mód az a nem oly nehéz es

bizton ezéhez vezető út. Kezdve a reggeli kávénál, a melyet a legzélszerűben úgy készítünk, hogy a babkávét félig Kathreiner-féle Kneipp malátakávéval vegyítjük. Ez a vegyület számtalan családban, mint a kedvelt babkávét és a honi malátakészítmény egészségi előnyeinek legideálisabb egyesítése ki-próbáltatott. Rövid megszokás után senki sem fogja ezt a kellemes és izletes kávéitált nélkülözhetni. Ügyeljünk azonban arra, hogy csakis a valódi Kathreiner-éle Kneipp malátakávé az eredeti csomagokban használjuk.

Közgazdaság.

Hogyan fokozzuk szőlőink termését?

Nehezen barátokzik meg azzal az immár bizonyított tényvel gazdaközön-ségünk, hogy bármiféle növény csak ott adhat elegendő termést, a hol a talaj termőképessége fenntartatik vagy épen öregbítettik. Ha van is tekintettel ez arany szabályra, az legfeljebb szántóföldjein alkalmazza. De már azután rétejeit, szőlőjét trágyázásban egyáltalán nem, vagy csak igen ritkán részesíti. Pedig immár számos oldalról bizonyítottot tév, hogy a szőlő is csak az esetben adhat jövedelmet hajtó termést, ha intenzív trágyázásban részesül. A mi természetes is, tudva azt, hogy többnyire évtizedeken keresztül egy és ugyanazon talaj használtatik szőlőtermelési célokra, a nélkül, hogy az a tápláló anyag, mely a szőlő által elvonatik, bármiként is visszapotoltatott volna. Bizony, különösen régebben, vajmi kevesen gondoltak szőlőterületeik trágyázására. Igaz ugyan, hogy a szőlők trágyázása nagyon fárasztó és költséges munka, mert nem kis feladat az istállótrágyát a többnyire magasabb hegyeken fekvő szőlőkre felhordatni; ma azonban, a mikor a műtrágyák olcsó áron állanak rendelkezésünkre, a midőn ezen kis teriméjü trágyák hatásosabb táplálékot nyújtanak az istállótrágyánál, ezen nehézség megszűnt, mert ezeknek a legmagasabb hegyekre való felhordása sem igényel számba vehető munkaerőt.

Ezideig nem voltunk kellőleg tájékozva aziránt, hogy a szőlők minő műtrágyát igényelnek s hogy minő eredmény várható valamely műtrágya alkalmazásától. Ma azonban az ország számos helyén végzett kísérletek kellő támpontot nyújtanak erre nézve is. Balgaság volna tehát azokat figyelembe nem venni.

Ezen kísérletek egy és ugyanazon elv szerint az ország különböző pontjain hajtattak végre. A kísérletezés mindenütt három párhuzamos parcellán ejtetett meg. Az egyik parcella trágyázatlan maradt. A második foszforsav és kálium, a harmadik foszforsav és kálium s nitrogénnel trágyázott. És pedig a 2-ös tábla kapott 200 kg, szuperfoszfátot, 100 kg. kén-savaskálit, illetőleg egyrésze 280 kg. 38%-os kálit vagy 450 kg. káinitot, a harmadik parcella a fentiekben kívül 100 kg. chilisalétromot.

A kísérlet eredményeiből az tünt ki, hogy a mindenhárom anyaggal megtrágyázott parcellákon a kísérlet igen kedvező eredményt szolgáltatott. És pedig a szuperfoszfát és kálival trágyázott parcellákon 10 kísérlet közül 8-on a terméstartalom 50—250 kg. szőlő, a chilisa-

létrommal és trágyázott parcellákon 11 kísérlet közül 8 helyen volt a terméstartalom 200 kgon felül s ezek közül 3 esetben 500 kgon is felül.

A trágyázás jövedelmezőségének kiszámításánál a vízben oldható foszforsav kilóját 23 krral, chilisalétromat és kén-savas kálium q-ját 12 frttal számítva, a holdankénti költség, a vasutról való el-fuvarozásával együtt, 34 frtra tehető. Fel-téve már most, hogy a fűrt-terméstartalom meghaladja a 300 kgot, a trágyázás még az esetben is jelentékenyebb jövedelmet szolgáltatott, ha a fűrt mm-ja csak 20 frttal értékesíthető. Ehhez járul még a trágyázás utóhatása, a mi különösen szőlőknél szintén igen jelentékeny s így joggal mondható el, hogy a műtrágya-félék okszerű alkalmazásával módunkban van szőlőink jövedelmezőségét igen tete-mesen fokozni.

Kötött talajon is tetek kísérleteket igen kedvező eredménnyel úgy szuper-foszfát és kálival, mint fejtrágyául chilisalétrommal is. Akár homoki, akár kötött talajon, ha nem ősszel, de mindenesetre kora tavasszal hintendő el egy a szuper-foszfát, mint a káli.

Vasuti közlekedés.

Érvényes 1900 május hó 1-től.

A vonat indul Nagy-Kikindáról:

Budapest felé:	sz. v. reggel .	6.34
	mely csak Szegedig megy.	
Budapest felé:	gy. v. reggel	8.54
	sz. v. d. e. .	11.08
	gy. v. d. u. .	3.03
	sz. v. este .	5.59
	csak Szegedig	
	sz. v. éjjel .	11.15
Temesvár felé:	sz. v. reggel .	6.32
	gy. v. délben.	12.48
	sz. v. d. u. .	3.57
	gy. v. este .	6.59
	sz. v. este .	8.05
	sz. v. éjjel .	3.48
Nagy-Becskerek felé:	v. v. éjjel .	4.10
	sz. v. d. u. .	1.26
	sz. v. este .	7.15

A vonat érkezik Nagy-Kikindára:

Budapest felől:	sz. v. reggel .	6.22
	gy. v. délben.	12.42
Budapest felől:	sz. v. d. u. .	3.37
	gy. v. este .	6.57
	sz. v. este .	8.00
	sz. v. éjjel .	3.23

Ezen személyvonathoz csatlakozik Szegeden Budapestről este 10.10 órakor induló és Szegedre éjjel 1.31 perczkor érkező gyorsvonat.

Temesvár felől:	sz. v. reggel	6.31
	gy. v. reggel .	8.51
	sz. v. d. e. .	10.53
	gy. v. d. u. .	2.57
	sz. v. este .	5.55
	sz. v. este .	10.57
Nagy-Becskerek felől:	sz. v. reggel .	8.44
	sz. v. d. u. .	2.54
	v. v. éjjel .	10.42

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, Szeged, Nagy-Kikindán.

Telefon szám: 15.

Hirdetések.

Nyilttéri közlemény minden sora 20 fl.

Hirdetési díjak: Egész oldal 40 kor. Kisebb hirdetések ezen egységár arányában számítatnak

Hirdetések fölvetetnek: a fővárosi és külföld nagyobb hirdetési irodákban, Nagy-Kikindán a kiadó hivatalban.

Haszonbérlet

Néhai özvegy Bobor György-né, Ellemér Aradacz és Magyar Szent Mihály községek határában fekvő mintegy 4000 kat. holdat kitevő uradalma túlnyomó részben legjobb minőségű szántóföld (300 hold uj töréssel) 3 major néhány évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítást ad **Karacsonyi Andor** Beodrán és Dr. **Nagy Dezső** ügyvéd Nagy-becske-
reken.

Torontárvármegye nagy kikindai járás főszolgabirájától.

7875 szám

Kig. 1900

Pályázati hirdetmény!

Az évi 800 korona fizetéssel rendszeresített Nákófalva községi segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyittatván, felhivatnak mindazok — kik ezen állást elnyerni óhajtják hogy kellően felszerelt kérvényüket **foljó évi szeptember 25-ig** a kikindai szolgabírói hivatalhoz benyujtsák.

N. Kikindán 1900 évi szeptember 1-én

Főszolgabíró szabadságon

Steinbach

62, 2—2

lb. főszolgabíró.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim szives tudomására hozni, hogy **kárpitos műhelyemet a vásár utcában levő Vlachovits-féle házába helyeztem át.**

Kiváló tisztelettel
GOLDSTEIN HENRIK
kárpitos.

Vissza árverési hirdetménykivonat.

A tkv. bírósági kir. jbirásbíróság mint tkvi hatóság közhíré teszi, hogy Dr. Eisler Ignác ügyvéd által képviselt Setyerov Jakab szerbkeresztúri lakos végrehajthatónak Zsivkov Anicza szerbkeresztúri lakos végrehajtást szenvedett elleni 285 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a kérelem következtében a visszarverés Zozuk Lyuba szerbkeresztúri lakos késedelmes árverési vevő kárára és veszélyére a területén levő és Zsivkov Anicza tulajdonát képező szerbkeresztúri 446 sztjkvben 623-624/a hrsz. ingatlan és a rajta levő 326 ö. i. sz. házra 800 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1900 évi október hó 25-ik napjának d. e. 10 órája Szerbkeresztúr községhezahoz kitűzetti, azaz hogy az árverés alá bocsátott ingatlan a kikiáltási áron alul is elfogadtni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis 80 Koronát készpénzben vagy ovadék képesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

T. Kanizsán a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1900. évi augusztus 24-én.

64 1-1

Juhász,
kir. albiró.**Kiadó lakás.**

A JUNG-féle házban az I. emeletben, 2 szoba és mellékhelyiségből álló lakás f. é. november hó 1-től kiadandó.

Bővebbet :

özv. Reiner Eleonora
úrnónél.**Kis hirdetések**

felvételnek e lap

Kiadóhivatalában

Állást keresők, munkaadók, vevők és eladók, bérlők és bérbeadók és mindazok, akik a nagyközönség köréből keresik az érdekelt feleket, hirdessenek a

„Tontáli Közlöny“
„Kis hirdetések“
rovatában.

A kis hirdetések rovatában :
minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér,
vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül.

Vidékről igen kényelmesen be-
küldhetők a kis hirdetések posta-
utalvánnyal, mert a postautalvány
szelvényére a kis hirdetés szövege
is könnyen elfér. Az eljárás igen
egyszerű, mert mindenki kiszá-
mithatja a kis hirdetés árát.

A „Tontáli Közlöny“
kiadóhivatala Népkert utca
7. szám.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és HOLHOLYAG, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **ÓVSZER** férfiak és nők részére. Ára tuczonként **eredeti párisi minőségben** frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. **Bouts americ.** tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

NŐI ÓVSZEREK: Hasse tanár-féle frt 2.—, Messinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszázszor is használhatók.

HÖLGY SZIVACSKOK, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

DIANA ÖV havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. R E I F.

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

400, 7-40

20% engedmény!

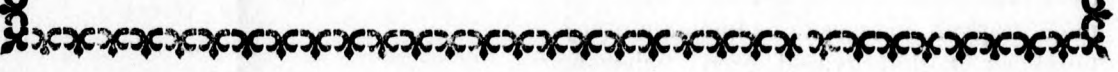
20% engedmény!

Ez a hirdetésre hivatkozik!

Kiadói-Nyomda

(Jung-féle házban)

elvállal mindennemű nyom-
dai munkálatokat a legol-
esőbb áron, legpontosabban
és legizlésesebb kivitelben.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázólok szer puha padló számára.
1 nagy palack ára frt 135 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-
szer kemény padló számára. 1 köcsög
ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képkertek stb. bearanyozására 1 kis
palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befesté-
sére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók :

Angner István János cégnél
Nagy-Kikinda.

Felette praktikus útra. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.
(Hiv. bizonyl. Bécs jul. 3. 1887.)

Sarg's Kalodont

elismert legjobb

FOGTISZTÍTÓSZER

A szájnak fog- vagy szájvízzel való öblítése magába véve nem elég a fogak teljes tisztán és jókarba tartására. Erre a célra okvetlenül szükség van egy állandóan üdítő olyan fogéremre használatára, mint a Sarg-féle Kalodont, mely csövekben való praktikus csomagozása miatt ezen követelményeknek teljesen megfelel.

Szivattyuk MÉRLEGEK

Minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb csövek. Legjobb gummi- és kender tömlők.

Mindentéle csövek.

Legjobb javított rendszerű tizedes és futó súlymérlegek fából és vasból, kereskedelmi, gyári, gazdasági, ipari és házi csövek.

Szivattyu és gépgyártási betéti társaság

I. Schwarzenberggasse 6.

W. GARVENS, Bécs

I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kuffuróvállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat. Illetve Garvens-mérlegeket.

Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Gummi

halhólyag
elsősorú orvosi tekintélyek szerint a legmegbízható és feltétlenül ártalmatlan óvóerő urak és hölgyek számára. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan esküvel:

KELETI J.
sebészeti mű és közszer gyáros
Budapest, IV.
Köröndház-csúcs u. 17.
Alapítva 1878.

Árak tucatanként eredeti párisi csomagolásba

Gummi és halhólyag elsőrendű gyártmány	1.- 8.-
Capottes americans (rövid)	2.- 5.-
Suspensorium	0.60 3.-
Párisi női szivacska Safety-Sponges	2.- 6.-
Irrigator teljesen felszerelve	1.80 5.-
Eredeti pesarium oclusivum (Poliporus) Mezinga tanár szerint	1.80 2.50
"Diana-öv" szab. havibaj elleni köt.	3.50 5.-

(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)
Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Esemény a magyar irodalomban!

NAGY KÉPES

VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNELM KLASZIKUS KÖNYVE, A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigélé három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető 3 korona csekély helyi részletfizetésre e rendelőlapp segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk bekuendő.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18

A nagy képes világtörténet
azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A nagy képes világtörténet
megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult értéktelenné vált.

A nagy képes világtörténet
az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A nagy képes világtörténet
az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A nagy képes világtörténet
fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemesíti lelket

A nagy képes világtörténet
brilláns stílusával és pompás illusztrációival nemesak tanít, hanem oktatva gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapesten a **Nagy Képes Világtörténet**

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigélé három kötet jelen meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név:

Kelt:

Allás:

